

מקשה הגמרא: ונימא רב "הלכה כרבי עקיבא"! ונבין מכך שגם לענין ערלה רק האביונות נחשבות ל"פרי" ומדוע הוצרך רב להשמיענו דין בפני עצמו שהאביונות אסורות משום ערלה.

מתרצת הגמרא: אי אמר רב ש"הלכה כרבי עקיבא", הוה אמינא שאפילו בארץ ישראל שאיסור ערלה הוא מהתורה הלכה כמותו והקפריסים מותרים באכילה, קמשמע לן רב שרק בחוץ לארץ פסק כרבי עקיבא כיון שכלל הוא בידינו שדברים שנחלקו בהם תנאים אם נוהג בהם איסור ערלה [או כלאיים⁽²⁰⁾] אזי כל המיקל באיסורם של הפירות שבארץ ישראל הלכה כמותו בפירות שבחוזה לארץ⁽²¹⁾ — אבל בארץ ישראל לא פסק רב כמותו.

מקשה הגמרא: ונימא רב: "הלכה כרבי עקיבא בחוזה לארץ", וממילא היה מובן

שהטעם לכך הוא משום דכל המיקל בארץ הלכה כמותו בחוזה לארץ?!

מתרצת הגמרא: אי אמר הכי, הוה אמינא: הני מיילי נאמרו רק לגבי מעשר אילן שאודותיו דיבר רבי עקיבא, משום דבארץ גופא חיובו הוא מדרבנן⁽²²⁾ בלבד⁽²³⁾,

אבל לגבי ערלה דבארץ ישראל איסורה הוא מדאורייתא — אימא שבחוזה לארץ נמי נגזור ונאסור את הקפריסין שלא יבאו להקל בהם גם בארץ ישראל, קמשמע לן — שמותרים הם וכדעת רבי עקיבא.

רבינא אשכחיה למר בר רב אשי דקא זריק אביונות של צלף ערלה וקאכיל קפריסין. אמר ליה רבינא: מאי דעתך בזה שהינך אוכל את הקפריסין של ערלה, האם משום שאתה סובר כרבי עקיבא דמיקל ואינו מחשיב את הקפריסין כפרי וכלל הוא ש"כל

מקום אין מברכים עליהם ברכת "בורא פרי העץ" משום שאינם נחשבים כ"עיקר הפרי" וכמבואר כן בטור (סימן ר"ב). ואולם הרמב"ן נקט [לדעת רבי אליעזר] שהתמרות אינם נחשבות כ"פרי" אלא כ"ירק", וחייב המעשרות שלהם הוא מדין "מעשר ירק", עיין בדבריו.

20. קידושין לו א.

21. לרש"י הטעם שהקילו בספיקו הוא משום שאיסור ערלת חו"ל הוא מדרבנן (עיין לעיל הערה 14) [ובפשטות זהו מחמת הכלל ש"ספק דרבנן לקולא" — ועיין לקמן הערה 24], ואילו לרמב"ם (פ"י ממאכ"א ה"י) שאיסור ערלת חו"ל נלמד מ"הלכה למשה מסיני" הטעם שספיקו מותר הוא משום שכן ניתנה ההלכה למשה מסיני שרק ערלה ודאית אסורה ואילו

ספיקה מותרת וכמבואר בקידושין (לט א).

22. תוספות הרא"ש בסוגייתנו וכן התוספות בחולין (ו ב ד"ה והתיר) הוכיחו מכאן שדין תרומות ומעשרות בחוזה לארץ נוהג גם כשעיקר חיוב המעשרות הוא מדרבנן, שהרי מבואר כאן בגמרא שיש לחייב את האביונות בחיוב מעשרות אף בחו"ל אפילו שעיקר חיובן הוא מדרבנן.

ויש להעיר מזה על דברי הרמב"ם (פ"ב מתרומות ה"ז) שכתב שירק וצלף אינם מתעשרים בחו"ל, וביאר שם הרדב"ז טעם הדבר, כיון שעיקר חיובם במעשרות הוא מדרבנן לא החמירו עליהם בחו"ל. וזהו לכאורה שלא כמבואר בסוגייתנו.

23. מכאן מוכח לכאורה שחיוב המעשרות של